

УДК 330.163.1:304

ОЦІНКА ВПРОВАДЖЕННЯ ЗБАЛАНСОВАНОГО СПОЖИВАННЯ РЕСУРСІВ В ОРГАНІЗАЦІЯХ УКРАЇНИ

Студ. В.І. Зіркевич, гр. БІМд-17
Науковий керівник доц. Є.О. Романюк
Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Сучасна індустріальна цивілізація розвивається надзвичайно стрімко, що вже призвело до ряду проблем планетарного масштабу, які охоплюють різноманітні аспекти життя суспільства. Усвідомлення нових загроз примушує цивілізований світ шукати принципово нові підходи до соціально-економічного розвитку та природокористування. Одним з таких підходів став перехід до всебічно збалансованого або сталого розвитку. Сталий розвиток (англ. Sustainable development) – концепція необхідності встановлення балансу між задоволенням потреб людства і захистом інтересів майбутніх поколінь, включаючи їх потребу в безпечному і здоровому довкіллі, що неможливо без збалансованого споживання ресурсів.

Об'єкт дослідження. Аналіз змін наявних звичок та уявлень населення щодо деяких елементів збалансованого споживання ресурсів та рівня екологічної свідомості населення України.

Методи та засоби дослідження. На основі аналізу отриманих в процесі первинного опитування емпіричних результатів виявлено основні показники відношення співробітників організацій України до деяких питань збалансованого споживання ресурсів.

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів. Результати опитування та їх аналіз дають можливість визначити відношення співробітників до збалансованого споживання ресурсів. Основні висновки результатів опитування дозволяють розробити напрями подальшої роз'яснювальної роботи та можуть бути використані у якості підґрунтя для повноцінного дослідження відношення співробітників організацій України до концепції сталого розвитку та збалансованого споживання ресурсів.

Результати дослідження.

Для проведення опитувань було обрано спосіб вибіркового дослідження через онлайн-анкетування з використанням інструменту Google Form. Цей інструмент дозволяє створювати анкети, розсилати респондентам запрошення до участі в опитуванні. Збереження результатів у форматі електронної таблиці дозволяє провести всебічний аналіз результатів з можливістю візуалізації у формі діаграм. Це дозволяє опрацьовувати отримані дані, як у самому середовищі Google, так й імпортувавши їх у інші середовища, наприклад у MS Office.

Питання анкет були однаковими у 2016 та 2018 роках та були сформовані у короткій, простій для розуміння формі. Респонденту було надано можливість відповіді шляхом обрання одного з можливих варіантів або методом створення власної відповіді. Для визначення показників відношення співробітників організацій України до концепції сталого розвитку та збалансованого споживання ресурсів в динаміці було проведено порівняння відповідей двох опитувань.

Проаналізуємо отримані результати. Збір вторинної сировини, а саме паперу, для подальшої переробки здійснює менше ніж 40 % організацій. Порівнюючи цей показник з показниками США, де 60% паперу повторно переробляється, а також зважаючи на високий ступінь переробки паперу (3-8 разів) та частку паперу у загальних відходах (33%), на нашу думку необхідним є проведення роз'яснювальної роботи в першу чергу серед населення. Основною метою роз'яснення є донесення інформації про фінансові та екологічні аспекти фракційного збору сміття. При цьому більшість респондентів вказали, що зазвичай повторно використовують папір (користуються «оборотками»). Так у 2016 році «оборотки»

використовували близько 78% респондентів, а у 2018 цей показник склав 100%. Папір, виготовлений з вторинної сировини, закуповували лише близько 8% організацій, сьогодні цей показник зріс до 23,1 %. Електронними носіями замість паперових для розповсюдження інформації користується більше 60% організацій.

На питання: «Чи здасте Ви на утилізацію батарейки, стару техніку?» – позитивно відповіли менше половини опитуваних. Зважаючи на те, що у кінці 2017 року у Києві було встановлено урни для передачі на переробку небезпечних відходів (хімічних джерел струму, ламп, термометрів), а більшість респондентів є представниками київської агломерації, необхідним є широке всебічне інформування населення.

За результатами обох опитувань до повторного використання картриджів вдаються більшість респондентів (84-92 %). На нашу думку, в першу чергу це пов'язано з явним розумінням економії коштів.

Зважаючи на значне зростання за останні роки вартості електроенергії, спостерігається позитивна динаміка у питаннях, пов'язаних з використанням електричних пристроїв та освітлення:

- 61,5% респондентів сьогодні вимикають монітор персонального комп'ютера (ПК) перед виходом на тривалий час і цей показник зріс на 10% у порівнянні з 2016 роком;
- 92,3% налагодили ПК на сплячий режим (показник зріс майже на 9%);
- вимикають техніку з мережі на ніч – 84,6% (у порівнянні з 59,3% у 2016 році);
- при закупівлі техніки враховують клас енергоефективності – 69,2% (до 55,6%);
- вимикають світло виходячи з кімнати 84,6% працівників (до 73,1%).

Результати опитування вказали, що лише у 7,7 % організацій встановлені датчики руху для керування світлом, і цей показник за 2 роки лишився без змін.

У кінці опитування було запропоновано визначити, які вигоди отримує організація, яка дотримується збалансованого споживання ресурсів. Головною вигодою більшість респондентів назвали економію коштів, в тому числі і в довгостроковій перспективі. Слід зауважити, що жоден з опитуваних у 2018 році не вважає, що збалансоване споживання може виступати у якості іміджевого показника та пов'язане з конкурентоспроможністю організації. У кінцевій частині опитування було запропоновано висловити особисту думку, щодо тем, дотичних до опитування. Так більшість респондентів вказували про недостатню поінформованість про пункти збору деяких видів відходів. Також більшість респондентів вказали на необхідність посилення особистої відповідальності кожного з співробітників.

Результати опитування носять лише загальний характер та не відображають у повній мірі впровадження концепції сталого розвитку в Україні, але можуть бути використані для розробки більш масштабних та глибоких анкетувань.

Висновки. Аналіз результатів опитувань вказує на необхідність проведення роз'яснення питань з роздільного збору сміття, інформування населення України про європейський та світовий досвід поводження зі сміттям та проведення роз'яснення щодо потенційної шкоди як довкіллю, так і здоров'ю населення. Важливим є також роз'яснення потенційних можливостей отримання матеріальної винагороди за передачу використаного паперу на вторинну переробку. Серед основних проблем збалансованого споживання ресурсів в організаціях України можливим є виділення наступних: недостатньо розвинена інфраструктура пунктів збору фракцій що можуть бути перероблені; низький рівень зацікавленості та обізнаності населення; загальний низький рівень культури поводження з відходами; недостатній рівень державної підтримки збалансованого споживання.

Ключові слова: сталий розвиток, збалансоване споживання, опитування, енергоефективність.